PĚT RAD ZDARMA aneb Jak postupovat při uzavírání půjčky

§ NOVÝ SERIÁL DENÍKU PRÁVNÍ PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skýtá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Rozhodli jste se, že někomu půjčíte dočasně své finanční prostředky či sami o půjčku usilujete? Vyplatí se sepsat kvalitní smlouvu, na jejímž základě budou práva a povinnosti obou smluvních stran jasně dány, a v případě nejasností či sporů budete mít svá tvrzení o co opřít.

Rada prvá

Vždy trvejte na písemné formě smlouvy, i když k půjčce dochází mezi rodinou či známými.

Zákon nevyžaduje pro smlouvu o půjčce písemnou formu, tudíž je platná i pouhá ústní dohoda o poskytnutí půjčky.

V případě ústní dohody je však velmi obtížné pro obě strany prokázat, že k odevzdání peněz skutečně došlo – dlužník tak může tvrdit, že žádné peníze neobdržel, či naopak věřitel může tvrdit, že dlužníkovi půjčil větší částku, než jaká byla půjčena skutečně. Předejít těmto situacím lze snadno, když všechny právní úkony, ke kterým dochází v souvislosti s půjčkou, písemně zachytíte. Smlouva o půjčce by měla obsahovat přesnou půjčenou částku, a to napsanou čísly i slovy, dobu splatnosti a případné smluvní úroky a sankce v případě prodlení dlužníka s jejím splácením. Nezapomeňte na datum a podpisy, které by měly být v nejlepším případě úředně ověřeny.

Rada druhá

Jestliže není ve smlouvě o půjčce určena doba její splatnosti, neznamená to její neplatnost, ale naopak věřitel může zaplacení své pohledávky požadovat kdykoliv po vzniku smlouvy.

Obvykle při uzavírání smlouvy o půjčce bývá dohodnuta rovněž doba, dokdy má být půjčka vrácena. Jestliže tomu tak není, je dlužník povinen splnit dluh první den poté, kdy bylo jeho vrácení požádán věřitelem. V tomto případě je však třeba dbát na možné promlčení tohoto závazku, neboť promlčecí doba počíná běžet současně s jeho vznikem – pokud tedy věřitel dlužníka nevyzve k splnění dluhu do tří let od uzavření smlouvy, jeho pohledávka se promlčí. Dobu vrácení předmětu půjčky lze dohodnout i tak, že ji věřitel ponechá na úvaze dlužníka. V tomto případě nemůže věřitel požadovat vrácení půjčky dřív, než se tak sám rozhodne dlužník. Věřitel se však může domáhat stanovení splatnosti dluhu prostřednictvím soudu, který postupuje podle okolností, za nichž došlo k uzavření smlouvy, a dobu splatnosti stanoví tak, aby byla v souladu s dobrými mravy; toto právo věřitele nepodléhá promlčení.

Rada třetí

V případě prodlení dlužníka vzniká věřiteli nárok na zákonný úrok z prodlení, i pokud nebyly sjednány smluvní úroky a jiné poplatky za poskytnutí půjčky.

Jestliže dlužník svůj dluh neuhradí řádně a včas, dostává se do prodlení a ze zákona je povinen věřiteli platit úroky z prodlení. Pravidla pro počítání úroku z prodlení upravuje vyhláška č. 142/1994, která určuje, že výše úroku z prodlení se stanoví na základě repo sazby České národní banky platné k poslednímu dni kalendářního pololetí, které předchází kalendářnímu pololetí, v němž došlo k prodlení, a tato repo sazba se zvyšuje o sedm procentních bodů.

Rada čtvrtá

Smlouvu o půjčce lze zajistit mnoha právními prostředky.

Včasné a řádné splacení půjčky dlužníkem si věřitel může pojistit několika zajišťovacími způsoby, a to i současně. Mezi prvními z nich patří smluvní pokuta, kterou si může věřitel vymínit ve smlouvě, jestliže se dlužník se svým závazkem ocitne v prodlení. Je důležité nezapomenout, že vedle smluvní pokuty má věřitel nárok i současně na zákonný úrok z prodlení. Další z možností zajištění půjčky může být ručení za dlužníka jinou osobou nebo uzavřením zástavní smlouvy k nemovitým i movitým věcem dlužníka. Velmi populární se stává také zajištění závazku prostřednictvím směnky.

Rada pátá

Pro smlouvy o úvěru a spotřebitelské úvěry platí oproti běžným smlouvám o půjčce specifické podmínky.

Zvláštním druhem půjčky je spotřebitelský úvěr či smlouva o úvěru. Problematiku spotřebitelských úvěrů upravuje zákon č. 145/2010 Sb., obvykle spotřebitelský úvěr bývá určen k pokrytí konkrétní záležitosti, a v tomto případě je nutné jej čerpat pouze na tuto vymezenou záležitost, může však být i neúčelový.

Oproti tomu smlouvu o úvěru lze nalézt v obchodním zákoníku a jeho ustanoveními se smluvní strany budou řídit vždy, i kdyby o úvěr žádala nepodnikající osoba. Pro oba typy úvěru je charakteristická úročnost půjček, popřípadě poplatky za vyřízení půjčky, a na rozdíl od klasické smlouvy o půjčce mohou být předmětem půjčky pouze peníze.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů:

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka – www.pravnilinka.cz.

Nepřehlédněte

Deník bude každou středu zveřejňovat právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat. **V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.**

NEPŘEHLÉDNĚTE:
Příští téma: Jak se dostat z dluhů prostřednictvím oddlužení